

FUNKCE PORTÁLU KNIHOVNY.CZ PRO UČITELE STŘEDNÍCH ŠKOL

PŘEDSTAVENÍ PORTÁLU KNIHOVNY.CZ

CO JE PORTÁL KNIHOVNY.CZ?

Portál [Knihovny.cz](https://www.knihovny.cz) je webová služba, která vám pomůže snadno a rychle prohledávat velké množství záznamů z českých knihoven, bibliografií a dalších databází. Namísto toho, abyste museli procházet katalogy jednotlivých knihoven a další zdroje zvlášť, [Knihovny.cz](https://www.knihovny.cz) vám nabízí přístup k více než 20 milionům záznamů na jednom místě. Ať už hledáte odborné zdroje pro studium, knihy pro volný čas, nebo potřebujete najít specifický dokument, tento portál vám to umožní efektivně a z jednoho vyhledávacího pole.

CO NA PORTÁLU NAJDETE?

Na portálu Knihovny.cz najdete záznamy různých zdrojů, včetně knih, časopisů, článků, patentů, norem, legislativy, audio dokumentů, map a dalších materiálů. Spousta dokumentů je dostupná v elektronické formě. K dispozici je například 3800 elektronických knih, které si můžete volně stáhnout, a portál

vám také zjednoduší online přístup

k dokumentům z digitálních

knihoven. Kromě toho portál

nabízí možnost prohledávat

zahraniční odborné

dokumenty, kde si

při vyhledávání

můžete omezit

výsledky pouze

na záznamy

s plným textem.

CO DALŠÍHO PORTÁL NABÍZÍ?

Portál **Knihovny.cz** nabízí nejen vyhledávání, ale také možnost sledovat své čtenářské konto, včetně aktuálních výpůjček, prodloužení a poplatků, a to v knihovnách, které navštěvujete, a které jsou na portálu zapojené. Díky službě **Získej** si můžete objednat dokumenty z fondů jiných knihoven, pokud nejsou dostupné ve vaší knihovně. Navíc můžete využít službu **Ptejte se knihovny** kde informační profesionálové zodpoví zdarma a rychle vaše dotazy. U vyhledaných záznamů si lze zobrazit citaci, zjistit podrobnosti o knihovnách v **Adresáři knihoven** a mnoho dalšího.

12 MOŽNOSTÍ VYUŽITÍ PRO PEDAGOGY

1. PODKLADY PRO VÝUKU

Připravujete se na výuku? Hledáte nové materiály a dokumenty? Zajímá vás, jaké publikace v oboru vyšly? Vyzkoušejte portál. Můžete zde vyhledávat dokumenty podle vlastních kritérií.

Zadejte svůj dotaz do pole vyhledávání a výsledky si seřadte podle aktuálnosti, omezte výsledky dle typu dokumentu nebo dle jeho dostupnosti online. U mnohých publikací se můžete podívat na jejich obsah nebo si zjistit informace o autorovi. Podívat se můžete, které knihovny je mají k dispozici a zda je možné si je aktuálně vypůjčit.

2. NAUČTE SVÉ STUDENTY VYHLEDÁVAT

Používají vaši studenti pro své práce převážně **Google** a **Wikipedii**? Trápí vás, že neumí pracovat s jinými zdroji? Naučte je využívat knihovny a jejich fondy prostřednictvím portálu **Knihovny.cz**. Díky jeho přehlednosti

a uživatelské přívětivosti je portál ideálním nástrojem pro vypracování úkolů, jako je například vyhledání dokumentů pro odbornou práci (rešerše).

Můžete studentům představit portál jako základní databázi, kde se naučí vyhledávat potřebné zdroje. Ukažte jim, jak vybírat z nalezených dokumentů ty relevantní, tedy jak kriticky hodnotit zdroje a nacházet kvalitní informace. Tyto klíčové dovednosti informační gramotnosti pak studenti využijí nejen v dalším studiu, ale i ve svém profesním životě.

3. NEMŮŽETE NAJÍT? NAJDĚTE!

Hledáte informace na specifické téma a nedaří se vám najít relevantní dokumenty? Portál [Knihovny.cz](https://www.knihovny.cz) nabízí jednu z nejlépe hodnocených funkcí – vyhledávání v naskenovaných obsazích knih a plných textech, pokud jsou dostupné. Tato funkce vám umožní objevit zdroje, ve kterých se o hledaném tématu nachází třeba jen jedna kapitola, odstavec, nebo dokonce jen zmínka.

Vyzkoušejte si to na konkrétním příkladu. Zadejte do vyhledávacího pole portálu pojem „[muchomůrka tygrovaná](#)“. Nezapomeňte použít uvozovky, aby se slova při vyhledávání nerozdělila. Tento pojem obvykle není součástí katalogizačního záznamu, ale díky možnosti prohledávat názvy kapitol v obsahu knihy nebo zdigitalizované plné texty se vám zobrazí i dokumenty, které byste při běžném hledání v katalogu nenašli.

4. ZAHRANIČNÍ ODBORNÉ ZDROJE

Píšete odborný text, publikujete v odborném časopisu, nebo si jen chcete přečíst nové informace z vašeho oboru? Využijte databázi zahraničních zdrojů na portálu. Jedná se o kvalitní zdroje, především odborné recenzované články. Část z nich má zdarma přístup k plnému textu online. Při vyhledávání v zahraničních zdrojích proto omezte vyhledávací dotaz na zdroje dostupné v režimu **Open Access**. Pokud není nějaký dokument volně dostupný, obraťte se na svou knihovnu a zjistěte, zda by vám ho mohla zajistit.

5. INFORMACE O AUTORECH

Potřebujete informace o autorovi díla? Chcete rychle najít jeho další publikace? Zajímá vás, co o něm napsali jiní lidé? V detailu záznamů je u autora ikona s odkazem „**zobrazit osobu**“, kde se vám zobrazí informace o autorovi, jako je datum narození a případně úmrtí, krátká anotace, související osoby, a odkazy na **Wikipedii**, **ČSFD** nebo jiné zdroje. Některé záznamy obsahují také fotografii, podpis autora nebo další informace, které získáváme prostřednictvím otevřených dat z různých zdrojů. Dále si můžete zobrazit seznam publikací, které autor napsal, a to nejen konkrétní tituly, ale i jednotlivá vydání. V případě zahraničních autorů mohou být uvedena i česká vydání, pokud jsou k dispozici. Na portálu je také možné zjistit, jaké publikace byly o konkrétním autorovi napsány.

6. PUBLIKACE KE STAŽENÍ

Rádi čtete elektronické knihy a potřebujete rychle najít digitální dokumenty a získat k nim přístup? I v tomto vám portál může pomoci, protože obsahuje dokumenty, u kterých je dostupná elektronická verze. Vy i vaši studenti si zde můžete volně stáhnout více než **3800 e-knih**, mezi nimiž objevíte nejen vybrané tituly z doporučené četby k maturitě z českého jazyka, ale i knihy využitelné v dalších předmětech.

7. ELEKTRONICKÝ PŘÍSTUP K DOKUMENTŮM

Portál navíc prohledává digitální knihovny, které nabízejí přístup k elektronickým dokumentům digitalizovaným

v knihovnách. Díla, která již nejsou chráněna autorským zákonem, lze prohlížet bez přihlášení. Pro přístup k některým novějším dokumentům je nutné se registrovat v některé z knihoven a použít své přihlašovací údaje. Jde o tzv. **díla nedostupná na trhu (DNNT)**, což jsou 10 a více let staré noviny a časopisy a 20 a více let staré knihy, které již nejsou dostupné v knihkupectvích. Nově vydané a digitalizované dokumenty jsou pak k dispozici pouze na počítačích v budovách knihoven a nelze k nim získat online přístup.

8. CITACE BEZ NÁMAHY

Potřebujete citovat a nevíte, jak správně vytvářet citace?
Neovládáte citační styl, který máte použít pro svou publikaci?

Portál Knihovny.cz je největší citační databázi v českém prostředí. Díky funkci „**zobrazit citace**“ u každého dokumentu můžete snadno zkopírovat nebo exportovat daný citační záznam podle vybrané citační normy. Primárně je nastavena **norma ČSN ISO 690**, ale portál podporuje i další styly, jako jsou **APA**, **MLA** a další. Citaci si můžete jedním kliknutím uložit do známého českého citačního manažeru **Citace PRO**.

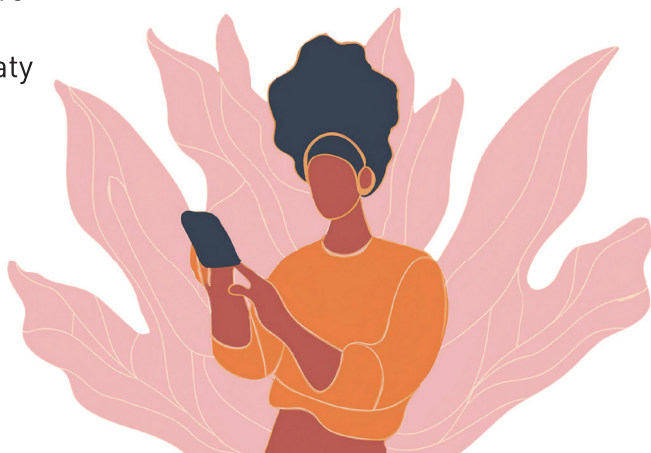

9. INSPIRACE

Nevíte, co číst? Hledáte nějaké zajímavé téma k bádání? Nechte si doporučit knihy na konkrétní témata. Součástí portálu jsou tzv. **inspirační seznamy**, což jsou kurátorsky připravené seznamy knih, které se vztahují

k různým tematickým okruhům. Nemusíte tedy vyhledávat zdroje sami, ale stačí si vybrat literaturu z našich pečlivě připravených seznamů. Mezi zpracovanými tématy najdete například seznamy týkající se autorů, historie, koníčků, naučné literatury, ročních období a dalších.

10. TÉMATA DO VÝUKY

Pod hlavičkou portálu vznikají i tematické stránky a rozcestníky, které se věnují konkrétním tématům. Často se jedná o online verze výstav, které proběhly v **Moravské zemské knihovně**. Jejich příprava probíhala ve

spolupráci s odborníky na danou oblast a často obsahují unikátní informace a dokumenty. Weby se snažíme doplnit i o multimediální prvky, díky čemuž se mohou stát zajímavým doplněním klasické výuky. Mezi nejzajímavější projekty patří třeba **výstava o moravských letcích RAF** nebo o **Akci K**, která stála na počátku likvidace řeholních řádů v padesátých letech v Československu. Učitelé českého jazyka a literatury pak určitě ocení projekt **Čtení dětem**, kde jsou k dispozici inspirace pro čtení podle věku nebo témat.

11. PTEJTE SE KNIHOVNY

Potřebujete konkrétní informaci nebo si ji chcete ověřit? Věděli jste, že knihovny nabízejí informační služby, spojené s vyhledáním a poskytnutím požadované informace zdarma? Portál

obsahuje službu **Ptejte se knihovny**, kde můžete prostřednictvím formuláře položit stručné a konkrétní otázky z jakéhokoli oboru. Nejpozději do tří pracovních dnů obdržíte na zadaný e-mail odpověď, včetně zdrojů, ze kterých byla informace získána. Tuto bezplatnou službu mohou využít i studenti.

12. NEKUPUJTE, PŮJČTE SI A ŠETŘETE ČAS

Chcete ušetřit na nákupu knih a časopisů? Přes portál zjistíte, co vám nabízejí knihovny ve vašem okolí. Prozkoumejte, jaké časopisy si předplácejí a jaké knihy mají ve svém fondu, a jednoduše si je vypůjčte. Navštěvejte knihovny a využívejte jejich služby. Pokud je vaše knihovna zapojena do portálu, můžete k jejím fondům a službám přistupovat také online. Navíc máte možnost využívat celou síť zapojených knihoven. Díky službě **Získej** si můžete za poplatek objednat dokumenty i z jiných knihoven, což vám umožní překročit hranice nabídky vaší lokální knihovny.

A CO KDYŽ NEVYUŽÍVÁTE KNIHOVNU?

Navštivte knihovnu ve svém okolí a zeptejte se vašeho knihovníka, co vám může nabídnout. Knihovny bývají vnímány jako půjčovny knih, ale nabízejí dnes mnohem širší spektrum služeb. Zajišťují přístup k různým informačním zdrojům, jako jsou databáze, e-knihy a audioknihy, či materiály pro psaní odborných textů apod. Knihovníci jsou informační profesionálové, kteří vám mohou pomoci najít potřebné informace pro vaše profesní i osobní potřeby. Navíc knihovny často pořádají výstavy, kulturní akce, specializované vzdělávací programy a besedy nejen pro školy.

Každá knihovna nabízí něco jiného, proto se informujte, jak vám ta vaše může být nápomocná.

VYUŽÍVEJTE PORTÁL NAPLNO

Adrese portálu: www.knihovny.cz

Důležité funkce portálu: poznejte.knihovny.cz

Inspirační seznamy: www.knihovny.cz/Inspiration

Brány a rozcestníky: www.knihovny.cz/Content/brany-a-rozcestniky

Youtube: www.youtube.com/@Knihovnycz

Instagram: www.instagram.com/knihovny.cz

Facebook: www.facebook.com/Knihovny.cz

 KNIHOVNY.CZ